

Dosarul nr. 2r-90/2022
2-19129492-01-2r-10022022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Z. Talpalaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Sîrbu, V. Buhnaci, D. Dulghieru)
Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (A. Cobăneanu, D. Mardari, M. Pitic)
Instanța de revizuire: Curtea de Apel Chișinău (V. Sîrbu, R. Pulbere, D. Dulghieru)

D E C I Z I E

02 martie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând recursul declarat de către Nicolae Daniliuc,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Nicolae Daniliuc împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Consiliul raional Rîșcani și Primăria satului Varatic, raionul Rîșcani cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral,
împotriva încheierii din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Nicolae Daniliuc împotriva hotărârii din 06 august 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 02 august 2019, Daniliuc Nicolae a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Consiliul raional Rîșcani și Primăria satului Varatic, raionul Rîșcani cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 17 iulie 2000 a Judecătoriei Bălți, încasarea din bugetul de stat cu titlu de prejudiciu material a sumei de 225 287,11 de lei, venitul ratat în mărime de 368 562 048 de lei și prejudiciul moral în mărime de 950 000 de lei.

Prin hotărârea din 06 august 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de către Nicolae Daniliuc împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Consiliul raional Rîșcani, Primăria sat. Varatic, r-nul Rîșcani privind constatarea faptului încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Bălți din 17 iulie 2000 și încasarea din bugetul de stat cu titlu de prejudiciu material a sumei de 225 287,11 de lei, cu titlu de venit ratat suma de 368 562 048 de lei, cu titlu de prejudiciu moral suma de 950 000 de lei.

Prin decizia din 03 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Nicolae Daniliuc și a fost menținută hotărârea din 06 august 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin încheierea din 02 iunie 2021 a Curții Supreme de Justiție s-a declarat inadmisibil recursul depus de către Nicolae Daniliuc împotriva deciziei din 03 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

La 14 iunie 2021, Nicolae Daniliuc a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere de revizuire împotriva hotărârii din 06 august 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, invocând drept temei art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă.

Prin încheierea din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Nicolae Daniliuc împotriva hotărârii din 06 august 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 10 ianuarie 2022, Nicolae Daniliuc a declarat recurs împotriva încheierii din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea cererii de revizuire, casarea integrală a hotărârii din 06 august 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de fond.

În motivarea recursului, recurentul Daniliuc Nicolae a invocat ilegalitatea încheierii din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, reiterând motivele din cererea de revizuire și a indicat că instanța de apel la examinarea cererii de revizuire a interpretat eronat prevederile art. 449 din Codul de procedură civilă.

La 10 și 16 februarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului și a intervenienților accesorii pentru notificare copia recursului depus de către Nicolae Daniliuc împotriva încheierii din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău. Însă, până la examinarea recursului, intimatul și intervenienții accesorii nu au făcut uz de dreptul lor procedural și nu au depus referințe prin care să-și expună poziția procesuală pe marginea criticilor formulate în recurs.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Încheierea Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 20 octombrie 2021.

Conform scrisorii de comunicare a actului procedural, încheierea din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru notificare participanților la proces la 15 noiembrie 2021 (f.d. 19, vol. II).

Totodată, instanța de recurs atestă că potrivit materialelor dosarului se constată că încheierea din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost recepționată de facto de către recurentul Nicolae Daniliuc la 06 ianuarie 2022 (f.d. 21, vol. II), astfel, recursul declarat la 10 ianuarie 2022, este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuientului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

Potrivit art. 450 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale cauzei care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei – în cazul prevăzut la art. 449 lit. b).

Din dispozițiile art. 451 alin. (1) din Codul de procedură civilă, rezultă că cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

În conformitate cu art. 452 alin. (2) din Codul de procedură civilă, dezbaterile sunt limitate la admisibilitatea revizuirii și la faptele pe care se întemeiază.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că în cazul când se invocă temeiul de revizuire că ar fi devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuientului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei, este important ca circumstanțele sau faptele date existente obiectiv până la data pronunțării hotărârii, să fie confirmate prin prezentarea unor probe concludente și pertinente, să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei civile, adică să aibă putere decisivă asupra concluziei (hotărârii) instanței de judecată, să fie descoperite după ce hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă.

Circumstanțele nou-descoperite pot fi definite ca totalitatea de fapte juridice (obiect al probației) care duc la apariția, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile, care au o importanță esențială pentru soluționarea justă a cauzei civile, totodată, având putere decisivă asupra concluziei instanței de judecată, care nu au fost cunoscute revizuientului anterior, dar existau până la momentul pronunțării hotărârii, care să fie descoperite după ce hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă, și dacă revizuientul dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu argumentele indicate în cererea de recurs și cadrul legal aplicabil cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția Curții de Apel Chișinău de respingere a cererii de revizuire depusă de către Nicolae Daniliuc ca fiind inadmisibilă or, alegațiile invocate de către ultimul ca temeiuri de revizuire, în esență nu constituie circumstanțe noi în sensul art. 449 din Codul de procedură civilă, care ar permite redeschiderea procesului.

În contextul expus, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă concluzia Curții de Apel Chișinău expusă în încheierea din 20 octombrie 2021 că, circumstanțele invocate de către Nicolae

Daniliuc ca temei de revizuire a hotărârii din 06 august 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, nu se încadrează în prevederile art. 449 din Codul de procedură civilă și nu constituie temei de redeschidere a procesului.

Colegiul reține că procedura de revizuire prevăzută la art. 449 – 453 din Codul de procedură civilă servește scopului înlăturării lacunelor și omisiunilor justiției care urmează a fi aplicate într-o manieră compatibilă cu prevederile art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, fiind respectat principiul securității raporturilor juridice, care semnifică, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu urmează a fi rediscutată. Excepție de la acest principiu poate fi doar cazul când reexaminarea este necesară în virtutea circumstanțelor fundamentale și obligatorii (cauza *Brumărescu c. României*, hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 28 octombrie 1999).

Aceeași regulă a fost reiterată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza *Roșca c. Moldovei*, hotărârea din 22 martie 2005, definitivă din 22 iunie 2006, unde s-a subliniat expres că dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe de judecată independentă și imparțială, garantat de art. 6§1 din Convenție, urmează a fi interpretat prin prisma Preambulului Convenției, care enunța preeminență principiului supremației dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor contractante. Unul dintre elementele fundamentale a preeminenței este principiul securității raporturilor juridice, care înseamnă că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu trebuie rediscutată. Totodată, principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de regula lucrului judecat. Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata*, adică caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești, care cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei.

Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O abatere de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (*Josan vs. Moldova*, nr. 37431/02, §25; *Brumărescu vs. România*, nr. 28342/95, §6; *Ryabykh vs. Rusia*, nr. 52854/99, §52).

În această ordine de idei, și având în vedere normele legale naționale și raționamentele Curții Europene a Drepturilor Omului enunțate supra, instanța de recurs reține că o eventuală admitere a cererii de revizuire depusă de către Nicolae Daniliuc în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil garantate de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea recurată este legală și întemeiată, iar argumentele invocate de către Nicolae Daniliuc sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Nicolae Daniliuc.

Se menține încheierea din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Nicolae Daniliuc împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Consiliul raional Rîșcani și Primăria satului Varatic, raionul Rîșcani cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh